

పోతనభాగవతంలో రసగుళికలు

- ఆర్.శ్యామ దంతుర్తి

73 వ భాగం

అజామీళోపాఖ్యానం - 8

మరణాంతర ప్రగతి

అజామీళుణ్ణి విడిపించాక, యమదూతలు వాళ్ల దారిని వెళ్ళారు. ఇప్పటికీ అజామీళుడి తన ప్రాణానికి ఏమైందో తెలిసి వచ్చింది. ప్రాణం పోతోంటే, పోయిన వెంటనే తన జీవితం అంతా ఒక్కసారి గిరున తిరిగి కళ్ళముందు కనిపిస్తుందంటారు. అలా ఇప్పుడు అజామీళుడికి కనిపించడం మొదలైంది. తాను ఇన్ని పాపాలు చేసాడు, యమదూతల పాశాల్లో ఇరుక్కున్నాడు కానీ ఏదో జరిగి విముక్తుడయ్యాడు. అలా విముక్తుడయ్యాక భయంతో చుట్టూ చూసాడు. ఇప్పటికీ మనసు కుదుటపడింది.

క. అతఁడును బాశచ్యుతుడై
గతభయుడై ప్రకృతినొంది కడునుత్సవ సం
గతిఁ జూచి మ్రొక్కి మదిలో
నతులిత ముద మొదవి పొదలి హరిదాసులకున్.

[6-130]

ఇలా తనని విడిపించిన విష్ణు దూతలకి (హరిదాసులకి) సంతోషంతో నమస్కరించాడు. సంతోషం ఎందుకంటే యమపాశాలు విడిపించినందుకు, భయం పోయినందుకు (పాశచ్యుతుడై, గతభయుడై).

ఆ. నిలిచి కేలు మొగిచి పలుక నుద్యోగించి
చెలఁగుచున్న లోనితలఁపు దెలిసి
చక్రధరుని కూర్మి సహచరు లరిగి ర
దృశ్యు లగుచు దేవదేవు కడకు.

[6-131]

ఆయన నిల్చుని, చేతులు జోడించి (కేలు మొగిచి), తనలో సంతోషానికి కారణమైన భావాలని చెప్పడానికి ప్రయత్నించే లోపు, అజామీళుడి మనసులో భావాలు తెలిసాయి. వాళ్ళు (చక్రధరుని - సుదర్శన చక్రం ధరించేవాడు, విష్ణువు; కూర్మి - స్నేహం; సహచరులు - సేవించేవారు) వెంటనే మాయమై దేవదేవుడి (దేవుళ్ళకి దేవుడు - విష్ణువు) దగ్గరకి - అంటే వైకుంఠానికి, వెళ్ళారు. ఈ పద్యం ప్రకారం చూస్తే మన మనసులో ఏముందో అనేదానికి మనలో ఉండే చైతన్యమే - ఆత్మ - సాక్షి. ఆ అత్మానుభవం అయిన బ్రహ్మార్షులకి, దేవతలకి మనం ఏమీ నోరు విప్పి చెప్పనవసరం లేదు. మన మనసులో జరిగే నిరంతర మథనం, ఆలోచనలూ ఎప్పుడూ భగవంతుడనేవాడికి ప్రత్యక్షంగా తెలుస్తూనే ఉంటాయని తెలిసి వస్తుంది. అందుకే శంకర భగవత్పాదులన్నట్టూ - భవతు భవదర్థం మమ మనః - శుద్ధమైన మనస్సనేది భగవంతుడికి అర్పించడం అతి ముఖ్యం.

క. వేదత్రయ సంపాద్యము
మోదంబు గుణాశ్రయంబు మొగి భగవద్ధ
ర్యాదేశంబగు తద్భట
వాదంబు నజామికుండు వదలక వినుచున్.

[6-132]

ఈ విష్ణు, యమదూతల సంవాదం ఎటువంటిదో చెప్తున్నారు — మూడు వేదాల సారం, సంతోషమైనది (మోదంబు), మంచి గుణాలకి ఆశ్రయం. ప్రాణం పోయిన మరుక్షణంలో కనిపించినది అజామీకుడికి సంతోషం కలిగించింది కనక అదే మరీ మరీ జ్ఞాపకం తెచ్చుకుంటున్నాడు. అయితే ఈ దూతల సంవాదం అనేది మూడువేదాల సారం ఎలా అయిందనేది ఓ సారి చూద్దాం. మతం అనేది ఏదైనా సరే, మత గ్రంథం, పురాణం, అనేవి ఎక్కడివైనా సరే, చెప్పేదేవిటంటే, మానవజీవితంలో ఉండే పాపాలు వదుల్చుకోవడానికి, పూర్ణ సంతోషానికి దారి భగవంతుడు, ఆయనకి మన శరణాగతి, ప్రాణం పోయేటప్పుడు భగవంతుడు ఏదో విధంగా మనసులోకి, ఆయన నామం నోట్లోకి రావడం. అజామీకుడు నారాయణ అనేసరికి అన్ని బంధాలు పోయి విముక్తుడవగానే తెలిసివచ్చిన విషయం ఇదే — మూడు వేదాల్లోనూ ఉన్నదే — తాను చేసుకున్న ఎంతో పూర్వజన్మ సుకృతం వల్ల తనకి ప్రాప్తించినది.

క. శ్రీమన్నారాయణ పద
తామరసధ్యానసలిల ధౌత మహాఘ
స్తోముండై సద్భక్తికి
ధామం బగుచుండెఁ దెలిసి తత్క్షణమాత్రన్.

[6-133]

ఒక్కసారి ప్రాణం పోగానే భగవంతుడి నామం తల్చుకోవడం వల్ల విష్ణు పాదపద్మాల (తామరసధ్యాన) మీద భక్తి ఆ క్షణంలోనే తెలిసివచ్చింది. ఎలాగంటే, ఆ భక్తి వల్ల మహా+అఘ+స్తోముండై — భయంకరమైన పాపాలు, సలిల ధౌత (నీటితో ప్రక్షాళన చేయటం), సద్భక్తి వుట్టింది.

క. బరవసమున సరికట్టిన
దురితంబులఁ దలఁచి దలఁచి తుదిఁ దాపమునన్
హరి నీశు నాశ్రయించుచుఁ
బరితాపము నొంది పలికె బ్రాహ్మణుఁ డంతన్.

[6-134]

ఇన్నాళ్ళూ ఎన్ని పాపాలు చేసాడనేది ఒక్కసారి గుర్తుకొచ్చింది. ప్రాణం పోగానే ఇవన్నీ ఒక్కసారి మనసులో గిరున తిరుగుతాయి అని అనుకోవడం తెల్పిందే కదా? తాను చేసేవి పాపాలని తెలిసినా వాటినన్నింటినీ తుంగలో తొక్కేసి “ఆ ఎవరేం చేస్తారే?” అనుకున్నవన్నీ ఒక్కసారి బయటకొచ్చాయి. అయితే ఇప్పుడు సద్భక్తి రాగానే పశ్చాత్తాపం కలుగుతోంది — అయ్యో జీవితం ఇంత వృధా అయిందే అంటూ.

ఉ. అక్కట! ఘోర దుష్కృత మహానలకీలలు నన్ను ముట్టి పే
రుక్కడఁగింప కిట్లు ధృతి నుండఁగ నిచ్చెనహో! దురాత్మునిం
గ్రక్కునఁ దల్లిదండ్రుల నకల్మషచిత్తులఁ బెద్దలన్ మఠే
దిక్కును లేనివారిఁ బలు త్రిక్కులఁ బెట్టుచుఁ బాఱఁ దోలితిన్.

[6-137]

అజామీకుడెటువంటి జీవితం గడిపాడు? ఎవరినో పెళ్ళి చేసుకుని పిల్లల్ని కన్నాడు. నైష్ఠిక కర్మలూ, తనకి నేర్పినవీ వదిలేసి అందరికీ తలవంపులు తెచ్చాడు. చదువూ నేర్పిన శాస్త్రాలూ గంగలో కలిపాడు. కనిపించిన తరుణులతో భోగించాడు. తనమీద ఆధారపడిన ముసలి తల్లితండ్రులని, బంధువులనీ, తాను తప్ప మరో దిక్కులేనివారిని గెంటేసి దిక్కులేకుండా చేసాడు. ఇప్పుడనుకుంటున్నాడు – ఇన్ని పాపాలు చేసిన నన్ను భస్మం చేయడానికి అగ్నిలో పడకుండా ఎందుకు రక్షించారు వీళ్ళు?

అ. పెక్కు పాతకముల భృశదారుణం బైన
దొడ్డ నరకమందుఁ బడ్డ నున్న
నాపదలకుఁ బాపి యరికట్టి రక్షించి
రిట్టి ధర్మపురుషు లెందు వారో?

[6-140]

ఇలా అనేక పాపాలు చేసిన నన్ను నరకంలో పడకుండా తప్పించిన ఈ ధర్మపురుషులు ఎవరో?

శా. చోద్యంబై కలవోలె నీ క్షణమునం జూడంగఁ బ్రత్యక్షమై
వేద్యం బయ్యెను నన్ను నీడ్చిన మహావీరుల్ భృశోదగ్రు లా
యుద్యోగంబులవారు పాశధరు లీ యుత్సాహముల్ మాని సం
పాద్యానేక వికారరూప కుటిలప్రఖ్యాతు లెందేగిరో?

[6-141]

కలలో కనబడినట్టు విచిత్రంగా ఒక్క క్షణంలో ప్రత్యక్షమై నన్ను ఈడ్చుకుపోబోయిన యమపాశాలు చేత్తో పట్టుకున్న భయంకర రూపులు అలా కనిపించినట్టే కనిపించి ఒక్కసారి వదిలేసి ఎక్కడి వెళ్ళారో?

మ. నను రక్షించిన పుణ్యవంతులు కనన్నాళీకపత్రాక్షు లం
జనసంకాశులు శంఖచక్రధరు లాజానూరుబాహుల్ స్మితా
నను లాలంబిత కర్ణవేష్టన సువర్ణచ్చాయ దివ్యాంబరుల్
ఘన కారుణ్య రసైకపూర్ణులు సమగ్రస్ఫూర్తి నెం దేఁగిరో?

[6-143]

ఆ వికృతాకారుల సంగతి అలా ఉంచితే, నన్ను రక్షించిన పద్మపత్రాలవంటి కళ్ళు గల శంఖ చక్రధరులు, బంగారు రంగు దేహం కలవారు, దివ్యాంబరాలు ధరించినవారు, కరుణామూర్తులూ కూడా ఇప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్ళారో?

వ. పాతకుండ నగు నాకు నవ్విబుధోత్తమ దర్శనంబు పురాకృతంబగు మదీయ పుణ్య విశేషంబునం గాని పొంద శక్యంబు గాదు; తత్సందర్శనం బాత్మకు నతిసుప్రసన్నంబయి యొప్పె; నట్లు గాకుండెనేనిఁ గలుషవర్తనంబున వృషలీభర్తనై యుండి మృతిఁ బొందుచున్న నాడు జిహ్వాకు శ్రీమన్నారాయణనామ గ్రహణంబు సంభవింప నేరదు; మఱియును.

[6-144]

ఏదో పూర్వజన్మ సుకృతం వల్ల (పురాకృతంబగు మదీయ పుణ్య విశేషంబున), మహాపాతకుడినైన నాకు ఆ విబుధులైన దేవతా దర్శనం, ఆత్మ శాంతి, చివరి క్షణంలో నా నాలికమీదకి శ్రీమన్నారాయణుడి నామం వచ్చింది తప్ప, నేను గడిపిన ఈ పాపజీవనం వల్లకాదు.

ఆ. పాతకుండ జడుడ బ్రహ్మఘాతుకుడను
మాన లోభ మోహ మత్తురుండ
నాకు నెట్లు దొరకు? నారాయణుని దివ్య
నామ విమల కీర్తనంబు మదికి.

[6-145]

ఘోరమైన పాపాలు చేసిన నాకు, జడుడినీ, బ్రహ్మ ఘాతుకుడినీ, మద, మోహ, మాత్యర్యాలనీ కూడగట్టుకున్న నాకు నోట్లోకి, మనసులోకి అసలు నారాయణుడి దివ్యమైన నామం ఎలా వచ్చిందనేది అంతుబట్టడం లేదు. ఇన్ని పాపాలు చేసినా పూర్వజన్మ సుకృతం కూడా పొందలేను కదా, అయినా చివరి క్షణంలో హరి పేరు నోట్లోకి రావడానికి అర్హుడినేనా?

మ. యత చిత్తేంద్రియమారుతుండ నగుచున్ యత్నం బొసర్తున్ హరి
వ్రత సంపత్తికిఁ బుణ్యవృత్తికిఁ జిదావాసోస్సు ఖాసక్తికిన్
యుత నిర్వాణ పదానురక్తికి సుఖోద్యోగక్రియాశక్తికిన్
ధృతి లబ్ధోత్తమ ముక్తికిన్ సకల ధాత్రీధుర్య సద్భక్తికిన్.

[6-148]

ఇంతవరకూ ఆలోచించాక ఇప్పుడు ఏమి చేయాలో నిర్ణయించుకుంటున్నాడు అజామీకుడు. ఇంక మనస్సునీ ఇంద్రియాలనీ శ్వాసనీ నియంత్రించి – ఆత్మజ్ఞానానికి అలవాలమైనదీ (నిర్వాణ పదాను రక్తికి), తప్పకుండా లభించే ముక్తి ఇచ్చేదీ (ధృతి లబ్ధోత్తమ ముక్తికిన్), మొత్తం భూమండలం అంతా భరించగలదీ (సకల ధాత్రీధుర్య సద్భక్తికిన్) – అయిన భక్తితో హరిని పొందుతాను.

ఈ పద్యం లో – ఆసక్తికిన్, క్రియాశక్తికిన్, సద్భక్తికిన్ అంటూ చూస్తే – ఇది పోతన రాసిందే అనిపించిందంటే ఆ గొప్పదనం ఆయన శిష్యుడైన ఏర్పూరి సింగయ గారిదే.

ప్రాణంపోయాక ఈ బాహ్య శరీరం లోనుంచి సూక్ష్మ శరీరం బయటకి వస్తుందిట. అది నడుచుకుంటూ తాను చేసిన పాప పుణ్యాలని అనుసరిస్తూ తన దారిని వెళ్లడానికి మరో ఏడాది పడుతుందనీ అందుకే ఆ సూక్ష్మ శరీరానికి కావాల్సిన శక్తి ఇవ్వడానికి నెలకొకసారి మాసికం పెడుతూ ఉండాలనీ అంటారు. ఈ ఏడాది గడిచేసరికి నరకద్వారం దగ్గరకి చేరతాం. అక్కడనుంచి మనం చేసిన పాపం బట్టి ఒక్కో మెట్టూ దాటుకుంటూ మరో జన్మ కలుగుతుందంటారు. అయితే మనసు ఎక్కడిది శరీరం పోయాక? ప్రాణం పోతూంటే మొదట ఒక్కో ఇంద్రియం మనసులోకి లాగబడి (చివరగా పోయే ఇంద్రియం వినికొడి శక్తి అంటారు), అవన్నీ మనం పేర్చుకున్న సంస్కారాలతో మూటకట్టుకుని మనకూడా వస్తాయన్నమాట. మరో జన్మ కలిగినపుడు ఇవన్నీ కొత్త శరీరంలో ప్రవేశించి పాత సంస్కారాలు ఒక్కొక్కటి, సమయానుసారంగా పురి విప్పుకుని బయటకొస్తాయి. అందుకే మనసుని (చిత్తం) ఆరో ఇంద్రియంగా చెప్తారు. అంటే ప్రాణంపోయాక వెంటనే చేసిన పుణ్యపాపాల స్మృతి, పశ్చాత్తాపం అవీ కలిగాక మరో జన్మ రావడానికి ఇంకా సమయం ఉంది. ఈ సమయంలోనే అజామీకుడికి యమకింకరులూ, విష్ణుదూతలూ కనిపించడం, హరిమీద సద్భక్తి ఉద్భవించడం, ఇంక భగవంతుడిమీదే మనసు నిలుపుతానని అనుకోవడం జరిగిందని చెప్పుకోవచ్చు.

పోతన భాగవతం ఇక్కడ చూడవచ్చు: <http://telugubhagavatam.org/>

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)

COMMENTS